

Procedure konzultacije javnosti
Unutar grupne sheme certifikacije šuma HŠ-GS
Verzija 2

Uvod

Konzultacija zainteresiranih strana je bitan element FSC certifikacije šuma i njezin cilj je maksimalna integracija šumarstva u društvenu okolinu, te omogućavanje vanjskog utjecaja na pitanja gospodarenja šumama koje svojim funkcijama predstavljaju opće dobro od posebnog interesa za sve stanovništvo, kako lokalno tako i nacionalno. Iako procedure javnih rasprava oko donošenja osnova gospodarenja nisu zakonski propisane, iz obaveza koje proizlaze iz FSC standarda se jasno vidi da se radi o jednom od ključnih elemenata socijalne i ekološke komponente dobrog gospodarenja šumama. Ovaj dokument je sačinjen kako bi se pojednostavile i preciznije definirale procedure konzultacije javnosti koje su do sada obavljane na razne načine. S vremenom se pojavila potreba jasnije definirati postupke kako bi olakšao rad osobama koje u tom procesu sudjeluju. Ove upute su zasnovane na dosadašnjim iskustvima i trebale bi omogućiti replikaciju najbolje prakse u sve članove HŠ-GS.

Zainteresirane skupine

Zainteresirane skupine su sve one organizacije i pojedinci koji imaju određeni interes po nekom pitanju. Taj se interes može očitovati u smislu ekonomske dobrobiti, očuvanja ekoloških funkcija (zaštita prirode i okoliša, biološka raznolikost i dr.) te socijalnih funkcija (rekreativne, zdravstvene, tradicionalne, kulturne itd.). Za šumarstvo, iako možemo reći da je sve stanovništvo na neki način zainteresirana skupina, njih čine sljedeće skupine s određenim funkcijama šume koje za njih imaju značenje:

Skupina	Dominantna funkcija
Lokalna i nacionalna tijela uprave	Direktno i indirektno vlasništvo, nadzor nad gospodarenjem, prostorno planiranje
Lovačka društva	Ekonomsko-rekreativne funkcije lova koji je često vezan uz šumu
Tijela uprave za zaštitu prirode	Zaštita prirode, upravljanje zaštićenim objektima prirode
Vodoprivredne organizacije	Značenje šuma za vodoopskrbu i zaštitu od poplava
Ekološka i zavičajna društva	Interes za očuvanjem okoliša i prirode i krajobraza
Vatrogasna društva	Zaštita šuma od požara
Planinarska društva	Rekreativne funkcije šume
Turističke zajednice	Očuvanje krajobraza
Ostale udruge građana	Šuma kao sekundarni interes

Dužnost svakog člana HŠ-GS, a prije svega regionalnog FSC koordinatora jest da te zainteresirane skupine identificira na svome lokalnom području, te da o njima vodi registar koji uključuje osnovne podatke o skupini, području njenog djelovanja i kontakt podatke. Do tih podataka je najbolje doći putem županijskog ureda za opću upravu koji vodi registar udruga po djelatnostima, te uz pomoć direktnih saznanja i iskustava o onim skupinama koje su najaktivnije i najviše zainteresirane za gospodarenje šumama. Taj registar mora identificirati te skupine prema njihovom lokalitetu i važnosti kako bi ih se moglo kontaktirati u toku konzultativnog procesa.

Sljedeći korak nakon identifikacije je kontaktiranje svih ili odabranih skupina i njihovo informiranje o certifikaciji šuma i o mogućim mehanizmima njihova uključivanja. To je najbolje napraviti slanjem dopisa (jedna stranica) u kojima im se pruža osnovna informacija o biti certifikacije šuma te ih se upućuje na kontakt osobu (tipično, regionalni koordinador) koja im može pružiti više informacija.

Konzultativni proces oko donošenja osnove gospodarenja

Osnova gospodarenja je ključni planski dokument u šumarstvu i jednom kad se odobri postaje propisani dokument koji se mora provesti na gospodarskoj jedinici u sljedećih deset godina. Kako se te aktivnosti propisuju u vrijeme izrade osnove, tako je to idealan trenutak da se ugrade svi mogući zahtjevi koji dolaze od zainteresiranih strana. Proces konzultacije javnosti treba provesti u trenutku kad je osnova izrađena i prije njezinog odobravanja od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Tada su još moguće izmjene jer nakon odobravanja osnova postaje važeći propis.

Uvid u izrađenu gospodarsku osnovu

Pod uvidom podrazumijevamo pružanje mogućnosti svim zainteresiranim stranama da se upoznaju sa sadržajem osnove i da u direktnom kontaktu saznaju određene podatke koji su im od interesa. Uvid se

treba omogućiti u prostorijama uprave ili šumarije, a treba se dati dovoljan rok za tu svrhu (minimalno 15 dana). To vrijeme bi trebalo biti dovoljno da se jave svi zainteresirani i da se pripreme za javnu raspravu. Stanovništvo se o uvidu treba obavijestiti putem lokalnih medija (radio, novine), oglašavanje putem oglasne ploče treba izbjegavati jer tu informaciju može saznati vrlo mali broj ljudi. Obavijest o javnom uvidu se treba objaviti i na web stranicama poduzeća. Treba odrediti osobu koja će biti na raspolaganju za sve upite koji bi se mogli postaviti, a ta osoba treba te upite zaprimiti i uputiti stranku na dalji postupak. Treba omogućiti i postavljanje upita u pismenom obliku na koja treba odgovoriti na javnoj raspravi.

Javna rasprava oko gospodarske osnove

Ključni element konzultativnog procesa kod donošenja osnove gospodarenja jest javna rasprava koja se treba obaviti prije komisijskog pregleda. Obavještanje javnosti se može obaviti istim sredstvima (i unutar iste obavijesti) kao i kod uvida u osnovu. Najbolji učinak se ipak postiže kada se pozivi šalju direktno na institucije i pojedince jer je tada odaziv najbolji. Dodatno, ukoliko se želi osigurati veća prisutnost, treba telefonski nazvati najvažnije zainteresirane strane. U pozivu treba navesti vrijeme i mjesto održavanja javne rasprave, te osnovne informacije o sadržaju rasprave. Rasprava se treba održati na mjestu i dvorani koja je dovoljno velika za prihvat pretpostavljenog broja ljudi, a sa strane člana trebaju biti prisutni uređivači koji su izradili osnovu, regionalni FSC koordinator i predstavnik menadžmenta. Treba pripremiti kraću prezentaciju koja ne smije biti previše tehnički orijentirana jer treba voditi računa da sudionici najčešće nisu profesionalni šumari. Nakon prezentacije, treba otvoriti raspravu i odgovoriti na sve upite i zahtjeve. Treba raspraviti o svim zahtjevima koji dolaze od strane zainteresiranih strana te izaći u susret ukoliko su ti zahtjevi realistični i nisu u suprotnosti s ciljevima gospodarenja. Nakon prihvaćanja zahtjeva, uređivači trebaju doraditi osnovu s dogovorenim izmjenama i o tome trebaju naknadno obavijestiti podnositelja.

O raspravi treba sastaviti zapisnik koji regionalni FSC koordinator treba držati u svojoj arhivi i staviti na raspolaganje inspekciji. Zapisnik treba dostaviti i sudionicima javne rasprave. Zapisnik s javne rasprave se može uvezati i u samu osnovu gospodarenja.

Kopija FSC certifikata se ne bi trebala uvezivati u osnovu jer bi to bilo nepravilno korištenje certifikata i znaka.

Redovne procedure konzultacije javnosti

Osim participacije zainteresiranih skupina u procesu donošenja osnove gospodarenja, svaki član mora izgraditi mehanizme informiranja i omogućavanja utjecaja na gospodarenja i izvan tog procesa te za sve šume kojima gospodari, a ne samo one koje su predmet osnove. Dužnost je regionalnog koordinatora ta bude ta spona između lokalnog menadžmenta i zainteresiranih skupina, da taj proces pomaže i potiče te da zajedno s ostalim odgovornim provodi sve takve aktivnosti. Tipični takvi mehanizmi mogu biti:

- Web stranice poduzeća i UŠP
- Prisutnost u medijima (lokalni listovi, radio itd.)
- Redovno i promptno reagiranje na upite
- Otvoreni telefon
- Redovni periodični sastanci i skupovi
- Predavanja
- Proslave

Vrlo dobar način održavanja suradnje jesu godišnji sastanci u kojim bi se najvažnije zainteresirane strane upoznale s osnovnim aktivnostima koje se planiraju provoditi.

Ove aktivnosti se neće ovim uputama detaljno propisivati jer ovise o lokalnoj situaciji. I tu će se primjenjivati načelo najbolje prakse, te će se najbolji mehanizmi prihvatiti kao rješenje za sve ostale članove. Osnovno je da član HŠ-GS bude u svakom trenutku otvoren za sva pitanja, molbe i kritike koje dolaze od strane zainteresiranih skupina. O svim takvim aktivnostima treba voditi evidenciju koja mora biti pohranjena kod regionalnog koordinatora.

Ove procedure je izradio glavni koordinator HŠ-GS i obavezne su za primjenu kod svih članova. Njihovo provođenje će se kontrolirati kod godišnjih monitoring posjeta.

Zagreb, 1. ožujka 2007.

Glavni koordinator HŠ-GS,
Ratko Matošević, Hrvatske šume consult